

THE NEWS

DIE NACHRICHTEN

Вісті

Українського Інформаційного Бюро

Рік видання IV

Січень—Лютий 1954

Ч. 1—2 (28—29)

* 9.4.1879 — † 17.1.1954

Президент Української Народньої Республіки Андрій М. Лівіцький

(Коротка біографія)

(пк) Андрій Миколаєвич Лівіцький народився 9 квітня 1879 року в маєтку свого батька в Ліпляві, Золотоноського повіту на Полтавщині. Походив він із старого козацького роду лівобережної Гетьманщини. Середню освіту покійний майбутній Президент здобув в колегії Павла Галагана (тут вчилися діти української козацької шляхти), а правничу — в Києвському університеті, що його Андрій Миколаєвич закінчив в 1904 році.

Виховався Андрій Миколаєвич в атмосфері старих українських традицій, а тому й не дивно, що Він ще з своїх наймолодших літ, з палкою душею юнака-патріота, пірнув у працю для звільнення поневоленої Батьківщини. Хоч видатний правник, він не шукає кар'єри в чужій державній праці, але працює на рідній Полтавщині.

Ще будучи студентом, у 1900 році, Андрій Миколаєвич Лівіцький стає членом Революційної Української Партії (РУП), а в 1905 році, коли Революційна Українська Партія перетворюється на Українську Соціал-Демократичну Робітничу Партію, він стає її членом, а пізніше вибивається на одно із провідних становищ в партії. Андрій Миколаєвич провадить революційну підпільну працю на Полтавщині, кількакратно у зв'язку з цим притягається до судової відповідальності, а один раз навіть був поставлений перед військовий суд... Та революція 1905 року не перемогла: Андрій Миколаєвич працює далі, не трапляючи віри в майбутнє своєї Батьківщини. Він розповсюджує як легальне так і нелегальне українське друковане слово між селянами та підготував його, таким чином, до майбутньої української національної революції.

Прийшла перша світова війна, а слідом за нею і довгоочікувана революція. З перших днів Лютневої революції Андрій Миколаєвич працює днями і ночами, коли ж у Києві була утворена центральна українська влада — Центральна Рада та Генеральний Секретаріат, Андрій Миколаєвич стає губернільним комісаром на Полтавщині. Тут невідомо виявив свої небуденні адміністративні здібності: за весь час очолювання ним губернії, ця область України була, не зважаючи на революційний хаос, найкраще організованою і панував тут, поруч з могутнім розвитком українського національного ренесансу, повний спокій. Він користується в своїй губернії найбільшим авторитетом і любов'ю не лише селянства та робітництва, але цілого населення.

1918 рік. Стався гетьманський переворот. Нова влада, розуміється, усуває Андрія Миколаєвича з його високого становища, але, зважаючи на великий авторитет майбутнього президента, не наважується ліквідувати Полтавську самоуправу. А тому, як вияток в цілій Україні, під гетьманським режимом відбуваються на Полтавщині губернільні земські вибори під проводом Андрія Миколаєвича Лівіцького. Андрій Миколаєвич, таким чином, врятував для Полтавщини багато культурних і економічних здобутків української революції.

Український нарід, під проводом свого вже тоді легендарного Симона Петлюри, повоює гетьманський режим, і влада Української Народньої Республіки покликала Андрія Лівіцького до Києва. Тут він стає міністром юстиції, а пізніше міністром закордонних справ. При всіх змінах кабінетів Андрій Миколаєвич майже безперервно лишається в складі

уряду, а вкінці 1920 року стає Головою Уряду. Та не зважаючи на всі заходи уряду і Головного Отамана Симона Петлюри, а також на гарячкові дипломатичні потягнення Андрія Миколаєвича, боротьба з переважаючими силами ворога, що вже тоді був зліквідував всі російські білогвардійські формації, зближалася до свого кінця. Молода українська держава не витримала і була подолана в боротьбі з російським більшовизмом. Але не капітулювала. Уряд і частини армії зі зброєю в руках відступили до Польщі і частково до Румунії.

Почалося життя в екзилі. Головний Отаман від'їжджає до Парижу, а Андрій Лівіцький, лишаючись у Варшаві, перебирає на себе захист всієї многотисячної української еміграції. Трагічне 25 травня 1926 року. Голова держави і Головний Отаман Симон Петлюра гине від зрадливої руки більшовицького агента. Його пост займає, згідно з конституційним законом з 12 листопада 1920 року, тодішній Голова Ради Міністрів Андрій Миколаєвич Лівіцький. Гідний наступник свого попередника.

Друга світова війна застає Президента А. Лівіцького в Польщі, де він був після німецької окупації на становищі конфінованого. В 1939 році Андрію Миколаєвичу пощастило на короткий час зв'язатися з тодішнім Головою Ради Міністрів Вячеславом Прокоповичем і Андрій Миколаєвич, зважаючи на своє становище конфінованого, передає всі свої повновласти Голові Ради Міністрів. Коли ж В. Прокопович і сам опинився під німецькою окупацією (1941) — він лояльно звернув усі свої повновласти Андрію Миколаєвичу. Німецька окупація — це був дуже важкий час. Але Андрій Миколаєвич, непохитно вірячи в перемогу демократії, не йде на ніякі угоди з гітлерівським режимом.

Воєнні хуртовини минулися. Українська політична еміграція поповнилася кількома сотнями тисяч нових емігрантів. Почалося, особливо в Німеччині, бурхливе українське політичне життя. Президент Андрій Миколаєвич Лівіцький заініціює реорганізацію Державного Центру в порозумінні з найвидатнішим українським політичним діячем, своїм колишнім партійним товаришем (ставши Президентом, Андрій Миколаєвич перестав бути членом будьякої політичної партії) Ісааком Прохоровичем Мазепою. Ісаак Прохорович виготовляє проєкт реорганізації, узгоднює його з усіма політичними партіями і цей проєкт у вигляді Тимчасового Закону про реорганізацію Державного Центру, на першій сесії таким чином організованої Української Національної Ради, затверджує Президент. На першій же сесії Андрій Миколаєвич на Голову Виконавчого Органу Української Національної Ради покликав проф. Ісаака Мазепу.

Аж ось 17 січня 1954 року Українське Інформаційне Бюро дістає сумну вістку з Карльсруе, що Андрія Миколаєвича не стало. Урвалось життя пильного трудівника, великого державного мужа і відданого українському народові його найвищого репрезентанта — Президента Української Народньої Республіки. Батьківщина ніколи не забуде його відданої і жертвної праці: у вільному Києві в Пантеоні найславніших українських мужів поруч з Симоном Васильовичем Петлюрою лежатимуть і тлінні останки його найближчого співпрацівника і наступника Андрія Миколаєвича Лівіцького.

Заповіт Президента Андрія М. Лівницького

МІЙ ЗАПОВІТ

Я відчуваю, що в найкоршому часі доведеться мені відійти з цього світу. Найбільше прикро, що ані мені, ані моєму Незабутньому Зверхникові, Симонові ПЕТЛЮРІ, не судилося дочекатися вільної УКРАЇНИ.

Моїх товаришів і співробітників закликаю й далі міцно тримати прапор ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ. Заповідаю їм дбати про УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ — вона є дуже цінна для нашої визвольної боротьби.

Українське громадянство на чужині закликаю об'єднаними зусиллями провадити визвольну акцію, а Українському Народові на Батьківщині бажаю сил та витривалости у його героїчній боротьбі з лютим ворогом.

Вірю, що з Божою поміччю Український

Народ переможе і здобуде свою Самостійну ДЕРЖАВУ.

Андрій ЛІВИЦЬКИЙ

Цим стверджую, що дня 13 січня 1954 року, о год. 17-й, хв. 25, Пан Президент УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ Андрій ЛІВИЦЬКИЙ, бувши в повній свідомості, в присутності п. майора Якова Дзябенка, подиктував мені його відозву під назвою «МІЙ ЗАПОВІТ». Цю відозву списано мною докладно зі слів Пана Президента, відчитано йому, а потім підписано ним.

Заступник Державного Контролера
Української Народної Республіки,
на еміграції: І. Іножарський

Стверджую: присутній майор Я. Дзябенко.
Дня 13 січня 1954 р.
м. Карльсруе в Німеччині,
Міський шпиталь.

ПРЕЗИДЕНТ В ТРУНІ

На подушці ознаки кожногочасного Голови Української Держави —
інсигнії Гетьмана Івана Мазепи та ордена Небіжчика

Похорон Президента Української Народної Республіки

1. Перевезення тіла Небіжчика.

Президент Української Народної Республіки ЛІВІЦЬКИЙ помер у шпиталі в Карльсруе 17 січня, о год. 9. 30 ранку. Тіло його було набальзамоване лікарями міського шпиталю і спеціальним автом, в супроводі сина Небіжчика Миколи Лівіцького та судді І. Іножарського, перевезене 20 січня ц. р. до Мюнхену. Ескорту тлінних останків Пана Президента зустріли представники Президії, Виконавчого Органу Української Національної Ради та Військового Ресорту. Відразу ж представник Ресорту Військових Справ подбав про почесну охорону і варту біля труни Небіжчика, що була перевезена до каплиці на Вальдфрідгофі в Мюнхені.

2. Заупокійна служба Божа

О 10-ій годині ранку 21 січня невелика, але гарно обладнана Свято-Покровська Церква в Мюнхені на Дахауерштрассе поволі заповнюється вірними. Владика, Високопреосвященіший Митрополит Ніканор, що приїхав в асисті чисельного духовництва, після урочистого акту облачення, благословляє до заупокійної Святої Літургії. Починається чудова своїми співами і багатозмістовна свята Літургія, що викликає у вірних, які вже цілком заповнили церкву, почуття примирення з долею... Прийшли бо вони попроситися із своїм Найвищим Репрезентантом, своїм Президентом, Батьком і Провідником. Моляться за спокій душі Президента Андрія Лівіцького, за спокій душі того, кого вони найбільш любили. Та провідна думка святої заупокійної Літургії така: «всі люди смертні, всі люди грішні. Один Ти, Господи Боже, безсмертний і безгрішний. Прийми на Своє лоно новопреставленого Раба Божого Андрія»... І ця

провідна думка святої Літургії вносить заспокоєння в душі жалібної громади.

Між приявними ми бачимо, крім, розуміється, присутніх в Мюнхені членів родини покійного Президента — його дружини **Марії Варфоломіївни**, сина **Миколи Андрієвича** — багато найвидатніших представників українського політичного та громадського життя: наступника Президента і Голову Виконавчого Органу д-ра Степана **Витвицького**, заступників Голови Української Національної Ради пп. О. Бойдуника, Є. Гловінського, І. Поповича; членів Виконавчого Органу УНРади — Заступника Голови С. Довгала, пп. М. Воскобійника, В. Діберта, М. Хроба-

Високопреосвященіший Митрополит Ніканор відправив заупокійні Служби Божі...

Останні дні пана Президента

Під час наших Різдвяних Свят стан здоров'я Президента Андрія ЛІВІЦЬКОГО несподівано погіршився. Хворий виявляв нервовість і почав скаржитися на болі голови. По кількох днях, починаючи від 9 січня, знову помітне було значне поліпшення. Дня 12 січня Президент підписав декрет про покликання нового Виконавчого Органу УНРади з доктором Степаном Витвицьким на чолі. Проте, 13 січня зненацька почалися ознаки дальшого погіршення. Того ж дня Президент зажадав від перебуваючого у нього п. І. Іножарського занотування, як він висловився, заповіту. Списання заповіту було зроблено в присутності ад'ютанта Президента п. майора Я. Дзябенка.

Увечері 14 січня Президент стратив притомність. Викликаний телеграфічно син Президента, прибувши 15 січня, не застав свого батька притомним. Не повернувшись більше до притомности, Президент А. ЛІВІЦЬКИЙ тихо й безболісно упокоївся дня 17 січня, о годині 9, хв. 30 вранці.

Президентові уділив останньої Тайни Святої Сповіді Голова Української Автокефальної Православної Церкви Владика Митрополит НІКАНОР у присутності дружини Марії Лівіцької та сина Миколи Лівіцького.

Як стверджують лікарі, смерть настала в наслідок виливу крові до мозку.

ка, О. Юрченка, держ. контролера І. Іножарського; далі ми зауважили присутніх полк. А. Мельника, полк. Кмету, пп. Ярослава Стецька, В. Доленка, Я. Бенцалю, ген. Дашкевича (з Австрії), ген. М. Капустянського, ген. Вовка, пол. М. Шраменка, полк. М. Стечишина, М. Ковалевського, сотн. Задоровича (Австрія), полк. Побігуцого, майора Кукловського, майора Дзябенка. На кінець Служби Божої прибула з Ульму чисельна делегація від Союзу Українських Ветеранів з двома прапорами, очолена полк. В. Татарським і полк. І. Пекарчуком. Разом з ними прибули також проф. І. Бакало і майор Л. Василів та до тридцяти ветеранів з родиними.

За труною Президента найближча родина та д-р Степан Витвицький

Заупокійну святу Літургію прочувано відслужив о. Демид Бурко в асисті оо. Дімітрашвілі, Дублянського і Добровольського та о. протодіякона Короля і о. дякона Воробця. Прекрасно співав хор місцевої парафії під керуванням о. І. Заяця. В хорі ми зауважили також о. Ф. Луговенка.

Після Служби Божої була відправлена панахида за спокій душі Президента Андрія Лівичького. Панахиду відслужив Високопреосвященіший Митрополит Ніканор в асисті вже названих священників та дяконів, до яких ще приєднався о. Паладій Дубицький та о. Ф. Луговенко.

3. Похорон на Вальдфрідгофі

Вже в полудневі години на цвинтар почали сходитись засмучені люди, щоб в останнє глянути на свого Покійного Президента. Поодинокі і групами підходять до каплички, де за шклом, серед чудових квітів і вінків, лежав Небіжчик. В супроводі Миколи Андрієвича Лівичького підходять приїжджі з Парижу, які щойно прибули: ген. О. Удовиченко, інж. С. Созонтів та ред. Р. Голіян. Та і їх швидко змінюють інші українці та чужинці, між якими ми зауважили представників козацтва в їхніх характерних шапках.

Але в цей час труну забирають. Люди, деякі з них з плачем, просили пустити їх востаннє глянути на свого Президента. Але час нагльт. Проте, вдається ще організувати чергу для відвідин вже в іншій кімнаті, де фахові фотографи робили останні світ-

лини... Труну закривають і тлінні останки Небіжчика назавжди зникають з очей нашого громадянства...

Тим часом вінки прибувають потоком. Невеликі галі швидко заповнюються людьми і вже нема для них тут місця. Не зважаючи на дощ, люди терпляче чекають на дворі.

О 3-ій годині пополудні відчиняються широкі двері великої і просторої каплиці і полк. М. Шраменко керує порядком між дуже і дуже чисельними громадянами — чужинцями й українцями, що прийшли віддати останній поклін великому державному мужеві України.

Представники політичних, військових, громадських і допомогівих організацій та установ творять величезний шпалір із своїми вінками і китицями. Під звуки жалібного маршу, поволі немов пливе, в'їжджає труна з Небіжчиком, покрита прапором, прекрасними китицями і квітами від найближчих членів родини і супроводжувана одним бойовим прапором армії УНР і прапорами ветеранів. Перед труною старий козак Божко тримає подушку з орденами Небіжчика і клейнодами Гетьмана Мазепи. До почесної сторожі відразу ж стає ген. О. Удовиченко і ген. Дашкевич, їх незабаром змінили ген. Вовк і ген. Капустянський, далі почесну варту військовиків тримали полковники Шраменко, Коваль, Стечишин та Татарський. Рівночасно весь час біля труни була почесна варта пластунів та студентів.

В повному єпископському облаченні, спираючись

на посох, входить Митрополит Ніканор в супроводі всього духовництва (до якого долучився ще о. Сіменович) і розпочинається заупокійна Служба Божа. Владика відчитує останні молитви і звільнює Богом данною йому владою Небіжчика від всіх його вільних і невольних гріхів. Починається величезний похід, який відпроваджує Покійника до останнього місця Його спочинку. На чолі походу йде о. Паладій Дубицький з хрестом, за ним довгий шпалір (понад 50) вінків і китиць, що їх несуть представники від організацій. Тут є вінки і китиці д-ра С. Витвицького, Президії УНРади, ВО УНРади, вірного вояцтва, грузинської еміграції, північних кавказців, УСП, ЦК УРДП, Проводу ЗЧ ОУН, ЗП УГВР, ОУН, УНДС, СКТСУ, СЗСУ—СП, УНГ, СВУ, УТГІ, Добрусу, Легіону ім. С. Петлюри, від кол. штабу Добровільних З'єднань Вермахту, кілька вінків від студентських організацій, від Пластового Проводу, від СУВ, ОУЖ, СУЖ, козаків, укр. ветеранів в Авст-

зая, Кабиш, Кантемір, Траго, Маґома, Віпер, Саґарашвілі, Глазков, Бушман, Султан, Козлов, Бутенко, та ін.

Далі була репрезентована українська Католицька Церква, українські Високі Школи, та всі українські політичні, військові, громадські та допомогові центральні організації, на чолі з своїми головами, управами та видатними членами і вся українська преса в Німеччині.

Після останньої Служби Божої, зв'язаної з похоронним обрядом, що її відправив Митрополит Ніканор, та глибоко прочуленої промови Владики, що в своєму короткому слові сказав, що життєвий шлях покійного Президента Андрія Лівичького був, як і шлях Його попередника Симона Петлюри, тернистий, вкритий великими перешкодами і дуже важкий. Але покійний Президент Андрій Лівичький так само, як і його Великий Попередник, не зважаючи на всі труднощі й небезпеки — вели за собою укра-

На чолі жалібного походу йшли делегації з вінками

рії, українців з Ганноверу, Вальки, Інґольштадту та багато й багато інших, а зокрема від поодиноких осіб. Також був вінок від вояцтва з Франції, переданий ген. Удовиченком та вінок від організацій Франції, переданий інж. Созонтовим.

Міцний дощ не перешкоджає походові, який розтягнувся майже на кілометр. Перед труною Небіжчика йде хор, за ним духовництво на чолі з Митрополитом Ніканором, а побіч труни почесна варта з пластунів та студентів. За труною родина Небіжчика, д-р С. Витвицький, Президія Української Національної Ради, Виконавчий Орган у повному своєму складі, представники українських та чужинних організацій і чисельне громадянство (до 500 осіб).

Між почесними гостями ми зауважили представника від баварського уряду Оберрегірунгсрата п. Нентвіґа, Ганса Коха, та від Американського Комітету Визволення від Большевізму пп. Печа, Діза, Александра. В похороні взяли участь теж представники інших народів пп. Сухенек-Сухецький, Корд-

інський нарід до його світлого майбутнього та остаточної перемоги...

Після Владики надхненну промову виголосив наступник Президента і Голова Виконавчого Органу УНРади д-р Степан Витвицький. Його промову, як і пізнішу промову представника Паризького Бльоку п. А. Кордзая друкуємо на іншому місці. (Згідно з постановою Вик. Органу Укр. Нац. Ради були передбачені тільки промови Митрополита Ніканора, наступника Президента і представника Паризького Бльоку).

На закінчення похоронного обряду Заступник Голови ВО УНРади С. Довгаль подякував Митрополитові й духовництву за відправи Служб Божих та похоронних обрядів та чужинцям і українському громадянству за чисельну участь у цьому сумному державному акті.

Як останнє ПРОЩАЙ — кожний підходив та кидав свою грудку землі в могилу пана Президента.

Остання дорога Президента УНР А. Лівичького

Промова д-ра С. Витвицького

Жалібна Громадо!

Проводимо на вічний спочинок Голову Української Держави, тої, яка створилася 22 січня 1918 року, і який ім'я — Українська Народня Республіка. Не дзвонять на ту сумну вістку Дзвони Софії, не клоняться перед Тінню Покійного державні прапори, не чуємо прощального гомону гармат, не віддає Покійникові свого останнього салюту українська зброя, а тихий збір емігрантських вигнанців виправляє оце Президента Української Народньої Республіки в Його останню дорогу. Не судилось бо Йому правити на своїй території, не розпоряджав він теж множеством воєнних полків, не пишався зовнішніми ознаками влади, але, проте, уявляв своєю постаттю Мас-стат найвищої нашої цінності, якій на ім'я Україна.

Моторошно стає кожному з нас, коли видно, як в чотирьох стінах вузької труни замикаються і немов закінчуються всі життєві мрії і змагання людини, її сподівання на приманливе щастя і життєві її осяги. І коли закрийся оце безоглядне віко домовини та потім засипле його сира земля, здається нам, що все скінчилось. Але хіба це було справдішне і ціле життя, що так мало би кінчитися? Ні, бо поза тим і понад тим є ще друге і більш реальне життя.

«Хто вірус в Мене, той хоч би вмер — буде жити». — сказано в одному місці святої Євангелії. Покійний вірував в ту основну Суть, яка міститься в тих величних словах. Він вірував в ту її частину, яка називається Україною, вірив в неї в один з найбільш критичних моментів нашої історії, коли вона була пробуджена у вогні й бурі. З тою вірою пішов Покійний на вигнання, щоби засвідчувати перед народом і перед світом, що Українська Держава існує, що її територія тільки часово окупована ворожою силою, але що на сторожі прав поневоленого народу стоїть його законний Уряд, який в протипагу до накинутаго насильством чужого режиму репрезентує справжню волю народу та який не спочине, поки не здобуде державної незалежності.

Як важко приходилось нашим державним будівничим і провідникам народу боротися з самим собою, коли треба було рятувати і зберігати самі основні елементи державності. Як недалекий являється в перспективі часу шлях від Переяслава до Гадяча, а яка далека оця дорога для ходу української політичної думки. Пам'ятаймо про всі труднощі, які приходилось поборювати Покійному, як одному з представників найвищої державної влади, зараз після закінчення першої світової війни, маймо це на увазі особливо, коли бажано розцінити без порожньої лести і славослов'я Його образ, як цілого чоловіка з усіма присущими саме цілому чоловікові вальорами і недомаганнями. Отож, після окупації України більшовицькими агресорами, припав на плечі Покійного Президента, як тодішнього міністра закордонних справ Української Народньої Республіки, важкий обов'язок — зберегти для Української Держави бодай якусь частину її території. В стані примусової кінечності оба найбільш в ту пору відповідальні державні мужі, а то Симон Петлюра і покійний Андрій Лівичкий, були приневолені піти на угоду з Польщею, оформлену т. зв. Варшавським Договором. Але мимо цього договору, вважається Головного Отамана Петлюру та однаково Покійного Президента великими постатями нашого недавнього минулого, бо зміст і значення згаданого політичного акту, хоч може й помилкового, почалися і зродилися в чисто-

му джерелі глибокого патріотичного почування, в бажанні знайти реальний захист українській державній ідеї, себто в чистих ідейних спонуках. І це розуміє українська людина, коли однаково з пам'яттю Симона Петлюри вшановує пам'ять Андрія Лівичкого. Як цілий чоловік умів теж Покійний визнати свою помилку, та вмів її теж направити.

Час проводу Покійного Президента припадає на один з найважчих періодів нашої історії. Це доба революційного зриву та пізнішого упадку під ударами, коли в кліщах ворожого терору перебувала Східня Україна, а Західня її область виносила на собі лихоліття польської займанщини. Берегти в той час в належній повазі символ Української Державності — перевищувало не раз людські спроможності. Проте, Покійний доніс до останніх своїх днів цей символ в повній його достойності і передав нам, його наступникам. Якби так всі ми знали, скільки діяючого болю крилось нераз під маскою привітного усміху Президента і скільки покори в службі народові мусів він виявити — тоді ми уміли б належно оцінити жертвенний труд Покійного. Коли згодом Екзильний Уряд мусів стати гостем польської Речі Посполитої, Покійний поміг вдержатися у великій частині еміграції, встиг забезпечити її існування і вивести деякі умови для культурно-наукової праці.

Разом з тим треба підкреслити дальшу ще одну основну рису характеру Покійного, це Його почуття української соборності. Він мав, як мало хто, високий респект до української культури, якої всі глибини досі лежать ще не розгорнені і для тої таємної сили, що вдержала націю проти всіх ворожих зазіхат. Подумаймо тільки: протягом довгих століть жили окремим життям дві вітки українського народу, в різних умовах господарського, соціального, культурного, політичного і релігійного побуту, під тиском екстермінації двох ворожих їй сил. За той час гинули народи, падали чужі держави, валилися великі імперії, а український нарід, позбавлений своєї провідної верстви, зберіг себе як націю, а разом з тим і свою єдність, та залишився нероздільний і єдиний, щоб в дні 22 січня 1919 року на Софійській площі проголосити своє політичне об'єднання. Покійний Президент мав особливе відчуття для тої містичної, утаєної сили народу, і вся його практична діяльність за час його вигнання проходила під знам'ям соборності українських земель. Всі питання, які торкалися цілості української політики вирішувалися часто за почином і під проводом Покійного всіма заінтересованими нашими політичними чинниками.

По лінії тих основ української державної політики пішла теж акція Покійного Президента на еміграції після закінчення другої світової війни. Ото він підняв заходи задля реорганізації Державного Центру Української Народньої Республіки, щоби скріпити справність та успішність його праці і щоби створити єдиний, соборний фронт української політичної еміграції. Цієї мети досяг Він актом засновання Української Національної Ради в дні 16 липня 1948 р. Завдяки Його ініціативі, невсипущому Його труду та виїмковій умілості лагодити політичні противенства, звершився того дня акт з'єднання майже всіх політичних груп української еміграції. Це свідомство великого і зрілого державницького розуму тодішніх проводів наших політичних організацій, це, хоч на жаль, проминаючий, але все таки найясніший про-

мінь серед злиденного нашого еміграційного буття, це найсвітліший вияв спражньої любови до української Батьківщини, який все таки буде освічувати шлях закритого перед нами невідомого майбутнього.

Під проводом Покійного Президента українська державна політика досягає своїх давніх намірів — об'єднати зусилля поневолених народів СРСР для спільної визвольної боротьби: створенням Паризького Б'юро наближаємо цей намір до його реалізації.

Для виконання важких завдань державного проводу Бог наділив Покійного Президента цінними прикметами Його характеру. Він вложив Йому у коліску неабиякий талант: дав Йому ясну, погідну, зрівноважену вдачу. Це дуже щедрий дарунок для провідного державного мужа, коли вже зроду у нього всі сили ума і серця достроєні в одну спокійну гармонійну симфонію думок і почуттів, слів і діл.

том: «Христос родився». І ото в тій мандрівці по Україні заспокоюється Дух Президента. Бо хоч він бачить, що український люд, сповитий жахом терпіння, то цю смуту його неолі перемагає ще більш могутній патос героїки, акорд активного героїзму у нестримній боротьбі за волю. Кожний тиск ворожого гніту і терору відтискається на Батьківщині розквітом нових моральних сил, що наближають нас до перемоги.

І з України, через непроходиму завісу прориваються до могили Президента незлічимі квіти найкращих почувань мільйонів українських сердець і кануть рясним плачем на домовину. Вони вистеляють його путь в оті хороби, де царствують великі постаті української історії, князі, гетьмани і духові правителі народу, і де довкруги них збираються тіні всіх тих борців, яких остання думка і останній від-

Почесна сторожа ветеранів (полк. Стечишин і пполк. Татарський) та їхньої майбутньої зміни — пластунів супроводжують труну

Це велика шанса, коли щораз не приходитьсь нам змагатись з самим собою, з непокірними демонами нашої фізичної напруги. При тому мав Андрій Миколасвич ясний, доброзичливий підхід до всіх справ і до всіх людей та умів в кожному комплексі і в кожній людині відкрити і використати все, що позитивне і творче та з того викувати конструктивну вартість. Мав теж великий дар бачити справи і людей серцем. Воно — це знання, здобуте серцем, наймудріше і найцінніше. Умів до того забути і вибачити — це велика ласка, про яку просимо в щоденній нашій молитві.

Мандрує Дух Покійного Президента по Україні з Різдвяним привітом. Стукає до тюремних ґрат, переступає кільчасті огорожі концентраційних таборів, заглядає до хат українських людей і вітає їх приві-

дих належали Україні. Ця дорога в деяких писаннях великих умів людства про безсмертність душі називається «дорогою до добрих людей»: добрих, бо визволених з усіх пороків дочасного земного життя. А той світ, до якого переходить Покійний, називається не раз в таких же само писаннях «справжньою землею», супроти якої наша земля, що по ній ступаємо, являється тільки тінню. Так, бо та реальна земля — це справжній і дійсний світ. Бо дійсне є те, що діє, а з того саме світа і його Найвищого Правителя сходить на весь народ наймогутніша, незрима і непереможна сила духа, яка веде його по шляху призначення. В тому Царстві житиме повсякчас душа Покійного Андрія Миколасвича Лівичького.

Вічний спокій Тобі і вічна Тобі пам'ять,

Пане Президенте!

ПЕРЕБРАННЯ ОBOB'ЯЗКІВ ПРЕЗИДЕНТА ГОЛОВОЮ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ

В зв'язку з смертю Президента Української Народної Республіки Андрія ЛІВИЦЬКОГО, й тим, що після смерті проф. ІВАНИЦЬКОГО новий Голова Української Національної Ради ще не обраний, пра- ва й обов'язки Президента, згідно з Тимчасовим Законом про Реорганізацію Державного Центру, ст. 23, перейшли на Голову Виконавчого Органу д-ра С. ВИТВИЦЬКОГО.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ І ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

18 січня відбулося жалібне засідання Президії Української Національної Ради і присутніх у Мюнхені членів Виконавчого Органу, присвячене пам'яті Президента Андрія ЛІВИЦЬКОГО.

Промова пана А. Кордзая

Глибоко сумуючи ми сьогодні прощаємось з людиною, що ціле своє життя працювала для добра своєї Батьківщини, що вела непримиренний бій проти уявлювача своєї Батьківщини. Також на чужині, тілесно хворий, але духово сильний і непохитний, Небіжчик керував справою боротьби за звільнення свого народу. Чужій землі віддаємо ми велику людину й приятеля поневолених народів, Президента України — Андрія Лівницького.

Від імени всіх об'єднаних в Паризькому Бльоці Екзильних Урядів та національних заступництв ви-

В похороні взяло участь чисельне духовництво

словлюю родині померлого державного мужа і всім усім українцям, що перебувають в Україні та на чужині, як також Українській Національній Раді, своє глибоке співчуття.

Вся боротьба українців за свою самостійність останнього часу була тісно зв'язана з особою Президента Лівницького. Ще за часів свого студентського життя, початком цього століття, стає померлий членом однієї української партії, що як перша зі всіх українських груп, мала за завдання досягнення самостійності України. Пізніше, коли ця партія в 1905 р. перетворилася на УСДРП, майбутній Президент бере жваву участь в нелегальній революційній роботі, за що пізніше був поставлений перед військовий суд. Наслідком революції 1917 р. розпалась імперіалістична Росія і настав час визволення народів, поневолених Російською імперією. Також Україна стає самостійною республікою і Небіжчик бере участь при відбудові своєї Батьківщини, він стає спочатку міністром, пізніше прем'єр-міністром України.

Але не було суджено Україні, як і багатьом іншим державам, довго тішитися свободою та закріпити свою державну незалежність. Зміцнена червона Москва не терпить біля себе вільних демократичних держав і починає збройну війну за відновлення колишньої російської імперії в її старих кордонах. Україна в нерівній боротьбі зазнає поразки, але не капітулює і уряд разом з військом іде на чужину. У Варшаві керує Небіжчик українською політичною еміграцією і після вбивства С. Петлюри, на підставі конституції, стає президентом України. Його діяльність не обмежується чисто українськими справами, він стає творцем організації «Прометей», задовільна робота якої в колах емігрантів є загально відома. Він кладе основи українського легального державного заступництва на чужині і в порозумінні зі своїм бувшим партійним приятелем прсф. І. Мазепом та іншими партіями засновує УНРаду.

В його помешканні в Карльсруе, і при його участі, постає перед роком організація, що пізніше уконсти-

товується в своїй остаточній формі, як Паризький Бльоц, що має здобути друзів і помічників серед західно-демократичного світу, зокрема в США, в важкій боротьбі проти тиранії Кремля. Ми боремось проти большевизму та кремлівського імперіалізму, ми не маємо ворожнечі до російського народу, який теж терпить від московської диктатури. В боротьбі проти спільного ворога. большевизму, ми намагаємось співпрацювати з тими російськими організаціями, які визнають право наших народів на незалежне державне життя. З упадком большевизму сподіваємось, що нам пощастить нав'язати дружні відносини з усіма народами Советського Союзу.

Небіжчик погоджувався з нашими поглядами на сьогоднішню боротьбу. Навіть в останні хвилини свого життя турбувався він долею свого народу і в своєму заповіті закликає українську еміграцію і Батьківщину до єдності і боротьби проти жорстокого ворога. Ми переконані, що вільний світ в цій боротьбі буде з нами і московська тиранія буде повалена. І цю перемогу оголошать дзвони українському народові, та його сини в першу чергу з вдячністю згадають Президента Лівницького, який в українському Пантеоні разом з іншими великими постатями Держави матиме почесне місце. Його ім'я, як одного з найбільших українських патріотів, знайде своє місце на сторінках української історії.

І в історії наших народів буде його ім'я згадуване як ім'я борця за спільну справу. Його життя і боротьба буде нам всім завжди дороговказом.

ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ПРЕЗИДЕНТА УНР

22 січня 1954 р. в Софієнзаль в Мюнхені відбулася Академія з нагоди 36-ліття проголошення 4-го Універсалу, на якій, в своєму вступному слові при відкритті Академії, ред Р. Ільницький чулими словами висловив жаль українців з приводу смерті Президента Української Народньої Республіки А. Лівницького, а присутні (до 600 осіб) вставанням і однохвилинною мовчанкою віддали честь пам'яті покійного Президента.

Теж обидва німецькі доповідачі — оберпегірунгсрат п. Нентвіг, представник баварського Штаатссекретаріату в справах утікачів та проф. д-р, д-р Ганс Кох, директор німецького Остевропаїнститут, в сердечних словах висловили українському народові своє глибоке співчуття з приводу втрати.

Також 4. 2. в мюнхенському клубі «Крпка над і» визначний англійський гість, заступник Голови Англо-українського т-ва п. О. Герберт висловив в імені приятелів України глибоке співчуття всьому українському громадянству і М. А. Лівницькому, з приводу великої втрати, що її поніс український народ наслідком смерті Президента А. Лівницького.

Українська еміграція в цілому світі згадує Президента

До нас наспівають вістки, що всюди, де тільки є більше чи менше скупчення української еміграції, і то на всіх континентах, відбуваються жалібні сходи українців для вшанування пам'яті Покійного Президента Української Народньої Республіки св. п. Андрія Лівичького, або використовуються вже раніше призначені Академії чи інші сходи, щоб згадати Небіжчика. Ми ще, очевидно, не маємо повних звітів про ці імпрези. Проте вже те, що ми маємо, можемо подати до відома наших читачів.

Так, в Нью-Йорку, в неділю 24 січня, відбулася урочиста Академія з нагоди 36 роковин проголошення самостійності Української Народньої Республіки. Голова Зборів, проф. І. Паливода, відкриваючи Академію, згадав Покійного Президента УНР, що незапламленими доніс прапори нашої державности аж до дня своєї смерті, а привні хвилиною мовчанки та повстанням з місць згадали Небіжчика.

Також на Академії в Дітроїті згадав Покійного Голову Держави проф. Р. Смаль-Стоцький.

На Академії 22 січня в Лондоні, що її улаштувало Представництво ВО УНРади разом з Англо-Українським Товариством, згадав теплими словами Покійного Президента відомий англійський приятель українців п. О. Герберт, а також сливе всі промовці, що виступали на згаданій Академії, як напр., представник хорватів д-р Томіч та інші.

В Торонті (Канада) в неділю 24 січня відбулась панахида за спокій душі Президента А. Лівичького в катедрі св. Володимира, що її відправив сам Високопреосвящений Архієпископ Михайл а асисті чисельного духовництва. В українських католицьких церквах Канади відбудеться панахида наступної неділі, а це тому, що й там мають бути представники вояцтва з своїми прапорами.

В багатьох місцевостях Канади, США і Європи приготують спеціальні Академії, присвячені пам'яті Президента.

Вислови співчуття

Як тільки поширилася сумна вістка (через оповіщення і клеписдри Президії і ВО УНРади та через радіо тощо) про смерть славної пам'яті Президента Української Народньої Республіки Андрія Лівичького, почали надходити численні вислови співчуття.

Досі надійшли телеграми й листи від ряду українських установ, організацій і окремих осіб. Серед них від Архієпископа Івана Бучка, Укр. Конгрес. К-ту Америки, Комітету Українців Канади, Президії Наукового Т-ва ім. Шевченка, Української Громади в Америці, Українського Народнього Союзу, «Самопоміч» в США, ОУЖ в Німеччині, СУВІ, Союзу українських студентів в Німеччині, СУЖ, СБУ, Українського Вільного Університету, Т-ва укр. інженерів, ЦПУЕН, Крайової Пластової Старшини в Німеччині, УСХС, Спілки укр. науковців, літераторів і мистців в Австрії, Т-ва письменників і журналістів у Великобританії, Лєгії українських повстанців, УТГІ, СУМ, ОУК. Також надійшли вислови співчуття від усіх політичних партій, що входять в УНРаду, від ОДУМ в США, Союзу Українок в Америці, Українського

Робітничого Союзу, Світової Федерації українських жіночих організацій та багато інших кондоленцій. Разом від українських організацій та поодиноких осіб дотепер прийшло до 150 листів і телеграм.

З чужинців досі надіслали свої вислови співчуття: Бундесміністер проф. д-р Оберлендер, бундесміністер Ф. Шеффер, бундесміністер шляхів Зеебон, проф. д-р фон Менде, Баварський міністер-президент д-р Ганс Егард, Обербюргермайстер Мюнхену Віммер, Президент Польщі Август Залеський, прем'єрміністер польського екзильного уряду С. Гриневський, Верховний Комітет Визволення Литви і його Виконавча Рада, повноважний міністер Латвії Ліпінш, адмірал Стівенс, президент Грузії Гегечкорі, Італійсько-Українське т-во, Рада Білоруської Народньої Республіки, Канцелярія Угорських втікачів, Білоруська Центральна Рада, АБН, Польське об'єднання Прометейського руху в Лондоні, Об'єднання чеських демократів-федералістів, Виконавча Рада Англо-Українського Т-ва, Американська Рада незалежності Грузії, пп. Печ, Діз, проф. д-р Кох, И. Т. Кендрик, Папроцький, Р. Врага та інші. Разом дотепер надійшло 44 листи і телеграми від чужинців.

КОМУНІКАТ

Ради Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в США

з приводу смерті Президента Української Народньої Республіки
АНДРІЯ ЛІВИЦЬКОГО

На першу вістку про смерть Президента Української Народньої Республіки Андрія Лівичького Рада Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в США зібралася на жалібне засідання, що відбулося дня 20 січня 1954 р. в Нью-Йорку в приміщенні Представництва.

Відзначивши втрату, що її поніс український народ на Батьківщині й на чужині, та вшанувавши пам'ять Голови Держави, найвищого репрезентанта й невтомого носія ідеї Української Народньої Республіки, присутні прийняли наступні постанови:

1. Вислати кондоленційні листи до Достойної Вдови та інших членів Родини Покійного Президента;
2. Подбати за жалібні відправи в українських церквах та влаштувати жалібну академію в Нью-Йорку;
3. Повідомити про смерть Президента українське громадянство й українські організації в США, як рівнож повідомити офіційні американські чинники американських політичних діячів, представників і національно-політичні організації з-поза залізної заслони на терені США.

Підписали: Михайло Ветухів, Зенон Городинський, Іван Дубинець, Генерал Олександр Загородський, Артем Зубенко, Захар Івасишин, Іван Кабачків, Іван Крамаренко, Володимир Михайлів, Іван Паливода, Кость Паньківський, Євген Приходько, Степан Ріпечський, Мілена Рудницька, Микола Смолянський, Левко Чикаленко.

Нью-Йорк, 20 січня 1954.

Конференція українських демократичних об'єднань у Канаді

23 січня ц. р. в Торонті відбулася Конференція представників українських демократичних об'єднань у Канаді. Конференцію відкрив ред. І. Липовецький. Президію очолював голова Головної Управи Союзу б. Укр. Вояків ген. М. Садовський. Після вшанування вставанням св. пам. Голови Українського Державного Центру Андрія Лівичького і інформаційної доповіді ред. І. Липовецького — «Перед 3-ю Сесією УНРади», Конференцією було прийнято наступну резолюцію:

Ми, представники українських демократичних об'єднань у Канаді, що зішлися на Конференції дня 23-го січня 1954 року в місті Торонті, після заслухання інформації в справі УНРади ухвалили таку резолюцію:

1. Схиляємо голови перед світлою пам'яттю Президента Української Народної Республіки Андрія Лівичького, що в тяжкий і відповідальний час, після смерті Головного Отамана Симона Петлюри, на підставі закону з дня 12 листопада 1920 року, перебрав на себе обов'язки Голови Держави, очолив українську визвольну боротьбу і непохитно керував нею аж до останніх хвилин свого життя.

2. Схиляємо чоло перед світлою пам'яттю представників українського Державного Центру: Голови Української Національної Ради проф. Бориса Іваницького, голів Виконного Органу УНРади проф. Ісаака Мазепи і д-ра Степана Барана, Командарма ген.-полк. Михайла Омеляновича-Павленка, голови УАПЦ митрополита Полікарпа, а також членів УНРади Михайла Олексієва, Юліяна Павликовського і Анатолія Рабишенка.

3. Вважаємо Українську Національну Раду єдиним державно-правним репрезентантом визвольних змагань Українського Народу перед широким світом у його боротьбі за незаперечне право на самостійне та ні від кого незалежне державне існування.

4. Констатуємо великого масштабу працю, яку пробила Українська Національна Рада через свій Виконавчий Орган і його Представництва у різних державах світу на протязі років свого існування, маючи для цього обмежені матеріяльні засоби і часто дуже несприятливі умовини для своєї праці.

5. Стверджуємо поважний зріст авторитету Української Національної Ради як у масах української еміграції, так і у зовнішніх чужинних чинників, а також непохитну поставу Української Національної Ради в обороні самостійницьких позицій та її безоглядну вірність Українському Народові.

6. Засуджуємо всі спроби заперечення, перешкодження або утруднення праці УНРади з боку екстремних відхилів нашого суспільства, що намагаються внести заколот у почуття української еміграції і політичних чинників прихильних нам народів.

7. Вітаємо 3-тю Сесію Української Національної

Ради і висловлюємо свою глибоку віру, що на цій Сесії будуть успішно розв'язані всі проблеми, яких вимагає сучасний момент, потреби української боротьби та, особливо, несподівана смерть Голови Державного Центру.

Торонто, 23 січня 1954 року.

ПРЕЗИДІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

М. Садовський, ген.-хор., І. Сердюк, І. Олійник, О. Охрим.

ПРЕДСТАВНИКИ ОБ'ЄДНАНЬ:

За Головну Управу Союзу б. Укр. Вояків: М. Садовський, ген.-хор., за Управу 5-ої Станиці СБУВ: І. Янішевський, І. Кіріченко. За Дирекцію Українського Военно-Історичного Інституту: М. Битинський, майор. За Головну Управу Українського Національно-Демократичного Союзу у Канаді: І. Липовецький, Я. Козловський. За Головну Управу Союзу Українців Жертв Російсько - Комуністичного Терору: Скрипчевський. За Головну Управу Об'єднання Демократичної Української Молоді в Канаді: І. Дубилко. За Краєвий Комітет Української Революційно-Демократичної Партії: І. Сердюк. За Управу Української Робітничої Організації: Д. Ткачук. За Управу Українського Робітничого Союзу: О. Охрим. За Головну Управу Легіону ім. Симона Петлюри: І. Олійник.

Виконавчий Орган УНРади про Переяславську угоду

ДО УКРАЇНЦІВ НА БАТЬКІВЩИНІ Й НА ЧУЖИНІ

Українські громадяни й громадянки!

На січень місяць 1954 року припадає 300-ліття події, що мала тяжкі і згубні наслідки для дальшої історії українського народу. 18 січня 1654 року гетьман Богдан Хмельницький уклав т. зв. Переяславський Договір з тодішнім московським царством. Від цієї дати розпочинаються намагання московських царів знищити вільну україно-козацьку державу й обернути її на колонію майбутньої російської імперії. Це їм остаточно пощастило досягти в другій половині XVIII століття по довгих і кривавих визвольних війнах, що їх провадила Україна в обороні своєї свободи й незалежності.

Після понад 200-літнього перебування у московсько-царській неволі, по революції 1917 року, український нарід здобув наново свою свободу й відновив незалежну державу у вигляді Української Народньої Республіки. В тій вільній українській республіці було забезпечено національну, особисту й релігійну свободу та справедливий соціальний і господарчий лад для всіх громадян Української Землі, не виключаючи й національних меншин, що жили на нашій Батьківщині.

Проте, московські більшовики — спадкоємці царських правителів колишньої російської імперії — пішли війною на молоду державу українську і здобули її перевагою свого війська, підступом, терором і зрадою. Від того часу в Україні панує поліційно-тоталітарний режим насильства, рабської праці, національного й релігійного поневолення, господарського визиску й народобивства. Разом з тим більшовицька Москва винищує українську культуру, нівечить українські історичні пам'ятки, викривлює нашу історію й наші національні традиції, намагаючись вбити національний дух українського народу. Приклад спотворення української історії являють собою гучні святкування, що їх готує саме тепер більшовицька Москва з приводу 300-ліття Переяславського Договору. В цих святкуваннях, що їх на наказ Москви слухняно влаштовуватиме, т. зв. «уряд» ніби незалежної советської України, гетьмана Богдана Хмельницького виставляється героєм «возсоединенія» України з Росією, а про нарід український твердиться, немовби триста років тому він гаряче бажав «навіки приєднатися до старшого російського брата».

Українці й українки!

Гетьман Богдан Хмельницький був справді великою постаттю в нашій історії. Та не за Переяславський Договір величали гетьмана Хмельницького його сучасники й величають донині наступні покоління українців. Переяславський Договір був, власне, одною з тяжких помилок цього великого державного мужа, якої він допустився через скрутне тодішнє становище України, шукаючи порятунку для нашої Батьківщини. Саме того договору ніяк не міг вибачити Хмельницькому Шевченко, промовляючи устами символічної постаті Матері-України такі гіркі слова: «Ой, Богдане, Богданочку! Якби була знала, у колісці б задушила, під серцем приспала...»

Український нарід величав і величає гетьмана Богдана Хмельницького, як відновника Української Держави, що пов'язав традицію князівської Русі-України з новою козацькою добою і передав наступ-

ним поколінням заповіт боротьби за повну незалежність України. Створивши українсько-козацьку державу у війнах з Польщею, Богдан Хмельницький виснажився в цій нерівній боротьбі й не міг вдержатися за допомогою лише непевного союзника, яким була тоді Туреччина. Тому очі гетьмана звернулись на північ, і він запропонував московським царям союз проти Польщі, бажаючи забезпечити незалежність України від польських посягань. На підставі Переяславського Договору гетьманська Україна мала залишитися незалежною державою з власним військом, самостійними дипломатичними зносинами з чужими державами, своїми фінансами і своїм судівництвом. Цей договір мав бути лише воєнним союзом, побудованим на взаємному пошануванні прав обох партнерів.

Московські царі зламали договір і використали його для поневолення України та відразу почали посылати туди своїх воевод і свої залоги. Недарма цей політичний акт, всупереч заявам сучасних московських володарів та їх советсько-українських прислужників, був такий непопулярний в українському народі 300 років тому. Сам Богдан Хмельницький довго вагався, доки зважився на цей крок. Велика частина козацької старшини на чолі з полковником Іваном Богуном та цілі полки українського козацтва відмовились визнати цю угоду; протестували проти неї українське духовництво з митрополитом київським Сильвестром Косовим на чолі, протестувало й українське міщанство.

Переконавшись дуже скоро в зраді московського союзника, Богдан Хмельницький став працювати над утворенням нової коаліції, до якої, крім України, мали пристати Швеція, Семигород, Бранденбург, Молдавія, Волощина й Литва. Ця коаліція мала бути звернена і проти Польщі і проти Москви. Її війська вже розпочали свої дії, але передчасна смерть Хмельницького не дозволила йому здійснити ці його задуми. Проте, наступники Хмельницького — гетьмани Виговський, Дорошенко, Мазепа — провадили криваві війни проти загарбницьких плянів московських царів. Лише скасування гетьманщини й зруйнування Запорізької Січі в другій половині XVIII століття здійснили остаточно перемогу завоювальних намірів Москви.

Така є історична правда про Переяславський Договір. Московські більшовики намагаються тепер сфальшувати цю правду. Вони намагаються вмовити українців, ніби 300 років тому український нарід добровільно і з радістю прилучився до Москви. Вони не згадують нічого ані про Конотоп, де через п'ять років після Переяславського Договору гетьман Іван Виговський розгромив стотисячне московське військо, ані про Батурин, де поплічник царя Петра Меншиков вирізав усе населення міста з жінками й дітьми разом.

Наміри більшовицької Москви аж надто ясні. Гучними святкуваннями 300-ліття Переяславського Договору вона хоче показати перед світом, ніби український нарід задоволений своїм сучасним станом і не прагне відновлення самостійної Української Держави. Вона хоче, фальшуючи історичні факти, переконати українців, що їм немає чого боротися за незалежність, бо ж і їх предки ніби то добровільно вибрали для себе ярмо московських царів. Вона навмисно замовчує безперервну боротьбу українців

До сучасного моменту

Праця Виконавчого Органу Української Національної Ради, як і Державного Центру в цілому, від самої його реорганізації 1948 року переходила, як відомо, в дуже складних і тяжких умовах так внутрішньо- як і зовнішньополітичного характеру.

Перше впливало з ряду найрізноматніших причин, а саме: з специфічних обставин всієї політичної діяльності на еміграції й зокрема передумов її ідеологічної й політичної самоорганізації; з факту територіальної розпорошеності й свосерідних, незрівняно складніших проти Батьківщини умов праці й побуту; з труднощів створення твердої й сталої фінансової бази, які впливали з попереднього моменту.

Друге, тобто труднощі зовнішньополітичного порядку, впливало, поперше, з переконання багатьох авторитетних чинників західного світу, що вони будуть спроможні налагодити з своїм воєнним союзником — комуністичною Москвою, тривалу й конструктивну співпрацю, подруге, і це чи не є головним, з

недостатнього розуміння серед поважної частини західних політиків проблеми визволення й державної самостійності України (як і інших, до речі, неросійських підсовєтських народів) так у площині морально-ідеологічній, як і в розрізі політичної доцільності.

Тимто й праця Національної Ради і її Виконавчого Органу, великою мірою, була скерована на подолання цих перешкод, усунення чи зослаблення яких дали б змогу Державному Центрові якнайкраще і якнайдоцільніше здійснити об'єднання чинних українських сил на Батьківщині й на скитальщині й на лежко скерувати і скоординувати їхню боротьбу проти московського окупанта й діяльність у вільному світі.

Вже самий факт утворення перед п'ятьма роками, на підставі угоди між майже всіма чинними українськими політичними середовищами, Української Національної Ради як українського екзильного передпарламенту на базі Державного Центру Української Народної Республіки — продовжника й носія українських визвольно-державницьких традицій, мав величезне, в повному розумінні цього слова, значення для справи визволення й відновлення державної незалежності України й був, певною мірою, зламним моментом у розвитку тієї справи. Зламним у тому розумінні, що він зосереджував діяльність якнайширших українських політичних сил навколо єдиного національного центру й тим самим максимально активізував нашу визвольну акцію, переводжувану об'єднаним фронтом.

Мимо всіх, перелічених вище, несприятливих моментів, мимо того, що не всі українські самостійницькі чинники пішли разом із Укр. Нац. Радою, або додержали початкового свого наміру співпрацювати з іншими українськими силами на її базі, праця УНРади на протязі понад п'ятьох років виявила абсолютну життєвість і цілковиту доцільність, більше того — konieczність існування саме такої бази й такої форми для української організованої визвольної державницької акції. Не зважаючи на певну кризу, яка більшою чи меншою силою охопила політичне життя еміграції і яка в процесі перебудови його відповідно до нових умов її існування й діяльності, була явищем, зрештою, цілком зрозумілим, ідея Державного Центру, опертого на традицію Визвольних Змагань і вільну державну волю українського народу, виявлену ще на вільній українській землі, виявила найбільшу стійкість, що саме й дало змогу цій ідеї в цих трудних умовах витримати всі удари й поштовхи так з-зовні, як і з-середини. Разом із цим належить відзначити, що це було доказом не тільки життєвості самої ідеї, але й правильності, в основному, лінії діяльності органів Державного Центру — Національної Ради і її Виконавчого Органу.

На протязі понад 5 років наш екзильний державно-політичний центр спирався на діючий, у найрізноманітніших формах і проявах, рух опору українського народу на Батьківщині й на акцію української еміграції, яка більшою чи меншою мірою, була й залишається виразницею настроїв різних верств нашого народу. Українська Національна Рада уважно стежила за подіями на Україні й вивчала процеси, що там відбувались і відбуваються, та, мірою можливого, нав'язувала, в різних формах, духовий контакт з людністю поневоленої Батьківщини.

На міжнародньому полі було переведено, не зва-

(Закінчення з 13-ої стор.)

за свою свободу на протязі понад двосотлітнього московського поневолення, замовчує героїчні Визвольні Змагання в роках 1917—20 під прапорами Української Народної Республіки та невпинний спротив українського народу окупантському московсько-більшевицькому режимові, його непохитну боротьбу за самостійну і соборну Українську Державу.

Українські громадяни і громадянки на Батьківщині!

Виконавчий Орган Української Національної Ради, як продовжувач і спадкоємець законного уряду Української Народної Республіки, знає, що Ви, в умовах большевицького терору, не маєте змоги належно протиставитися накинутим Вам «святкуванням». Але це зроблять за Вас Ваші брати й сестри, що перебувають у країнах вільного світу. Виконавчий Орган Української Національної Ради закликає все українське громадянство на чужині влаштувати в січні 1954 року, в час, коли припадатимуть роковини проголошення самостійності і соборності Української Народної Республіки, могутні маніфестації протесту проти фальшування нашої історії большевицькою Москвою й накинутим нею узурпаторським «урядом» совєтської України. Хай викриття історичної правди й наша непохитна вірність прапорові Незалежної України засвідчать перед вільним світом справжні прагнення українців і піднесуть дух народу на Батьківщині. Ні фальшем, ні терором не здолає ворог зломити наш народ та його героїчні змагання за відновлення самостійної, ні від кого незалежної, вільної, соборної Української Народної Республіки. Україна переможе!

Виконавчий Орган Української Національної Ради:

**Степан Витвицький — Голова,
Михайло Воскобійник, Василь Григоренко,
Василь Діберт, Спиридон Довгаль,
Микола Лівіцький, Микола Хробак,
Олександр Юрченко — члени.**

На чужині, 20 грудня 1953 року.

(Ця відозва була передана в рамках радіопередач українською мовою через Радіо-Рим, Радіо-Еспанія, і «Голос Канади».)

жуючи на обмежені матеріальні можливості, широку акцію висвітлення визвольних прагнень українського народу й української проблеми взагалі на тлі світової політичної ситуації. За останні роки можна виразно ствердити піднесення уваги світової громадської думки й навіть офіційних державних чинників до українського питання, зокрема уваги до вивчення ролі України й інших пригноблених Москвою народів т. зв. ССРСР у процесі ідеологічної боротьби проти комуністичного тоталітаризму. Величезна доля заслуги в цьому припадає на акцію Укр. Нац. Ради й українських політичних чинників, що стоять за нею. Наявність єдиного національно-політичного центру, що об'єднує незалежно від ідеологічних і політичних різниць, різні українські політичні групи, об'єднує на основі традиційної державної тягlosti поважну частину української еміграції, була виїнятковим щодо свого значення позитивом нашої політики також і на міжнародньому форумі. Ідея державно-політичного екзильного центру, що протистоїть маріонетковому «урядові» т. зв. УССР, щодаї більше знаходить відповідне сприйняття поміж відповідальних чинників західного і взагалі некомуністичного світу. Факт існування і діяльність Державного Центру, політично й правно виводжуваного з державотворчих актів 22 січня 1918 і 1919 років, дуже спричинилася частково до розвінчання, частково до поважного захитання в міжнародніх колах «непередірішенської» байки російських емігрантських чинників про «лютневу революцію», як вихідний історичний момент, що до нього мали б повернутись підсовєтські народи по поваленні большевицького режиму.

Особливе місце в зовнішньополітичній діяльності посідала й посідає справа реального координування дій національно-політичних центрів неросійських народів Совєтського Союзу. Саме тут зусиллями Виконавчого Органу Нац. Ради досягнуто не декларативних але цілком відчутних наслідків у вигляді створення вже неодноразово в українській і чужинській пресі згадуваного Паризького Бльоку, тобто об'єднання, яке сьогодні охоплює сім екзильних політичних центрів пригноблених червоною Москвою народів. Створення цього Бльоку і приступлення до нього справжніх представників політичної еміграції цих поневолених нароїв, спонукало відомий Американський Комітет Визволення від Большевизму, організацію, що сьогодні, в основному, концентрує американські заходи т. зв. психологічної війни проти комунізму, почати ґрунтовний перегляд своїх попередніх позицій і поглядів у цій справі, які, переважно, перед тим випливали з російського великодержавницького штампдрукту.

У цій ситуації основним завданням для українського громадянства є його дальше згуртування навколо свого Державного Центру, забезпечення йому якнайбільших можливостей до дальшого успішного переведення його праці, а отже й до активної підтримки його.

За минулі п'ять з половиною років наша провітна політична установа й все наше громадянство зазнали ряд дошкульних и болючих утрат. Назавжди відійшли від нас Голова Національної Ради Борис Іваницький, перший Голова Вик. Органу Ісаак Мазепа, його наступник на цьому пості — Степан Баран, і, наешті, — Президент Української Народньої Республіки Антій Лівіцький.

Не зважаючи на ці удари, особливо в умовах нашої розпорошеності й пов'язаних із цим труднощів, особливо тяжких до подолання при залу-

ченні до праці досвідчених політичних діячів, розкиданих по цілому світі, УНРада і її Вик. Орган докладали максимум зусиль, щоб це якнайменше перешкоджало ходові нормальної праці.

Ні на один день органи нашого Державного Центру не припиняли своєї поточної роботи, мимо цих труднощів, мимо розходжень у поглядах на ті чи ті моменти й справи між окремими політичними угрупованнями, розходжень, зрештою, зрозумілих і звичайних не тільки в таких обставинах, але й у цілком нормальних умовах державної праці. Найбільшим виявом названих розходжень був вихід із складу Вик. Органу представників ОУН, що мали ряд своїх відмінних поглядів на деякі питання поточної політики ВО.

Зокрема смерть Голови Державного Центру, президента А. Лівіцького — як болюче її не відчули співробітники Небіжчика та згуртоване біля Української Національної Ради громадянство — не вплинула на біг праці наших державних органів. Призначений за п'ять днів до смерті Президента Виконавчий Орган без жодної перерви почав виконувати свої поточні обов'язки, зокрема готуючись до близької Сесії УНРади. Оголошені заява в. о. Голови УНРади І. П. Вагрянного про зречення з тимчасового виконання обов'язків Президента та комунікаг Українського Інформбюро про перебрання цих обов'язків (до сесії УНРади) Головою Виконавчого Органу д-ром С. Витвицьким — створюють цілком ясний стан з погляду правно-конституційного. Державний Центр УНР діє далі, згідно з Заповітом Президента Андрія Лівіцького.

Є цілком очевидним, що ряд основних питань нашого політичного сьогодні, питань дальшої праці Державного Центру потребує уважного розгляду й розв'язання. Це розв'язання є цілковито і єдино можливе у рамках праці Державного Центру на основі його правного фундаменту — Тимчасового Закону про Реорганізацію Державного Центру, що є нашою конституцією на час перебування на екзилі. Цей Закон застерігає традиційну тяглість нашої державної організації аж до виявлення волі народу на Батьківщині через вільно обрані Установчі Збори. Разом із тим Тимчасовий Закон дає можливості провадження потрібних змін, що їх диктуватимуть життя й інтереси нашої визвольної боротьби.

Розв'язання тих чи тих назрілих питань організації дальшої праці Державного Центру є важливим завданням III-ої Сесії Української Національної Ради, підготування якої (Сесії) стоїть сьогодні на порядку дня праці Президії й Вик. Органу Нац. Ради. Сесія остаточно впорядкує справу очолення Держ. Центру згідно з приписами Тимч. Закону й відповідно до державних традицій Української Народньої Республіки, справу можливого доповнення складу Національної Ради новими політичними організаціями, справу можливих змін Закону і, зрештою, справу остаточного вконституювання коаліційного Виконавчого Органу.

Переведення Сесії буде дуже значущим і поважним кроком на шляху розгортання дальшої діяльності Державного Центру, діяльності, скерованої на об'єднання і координування всієї акції українських визвольних і державницьких сил.

Українське громадянство повинно пам'ятати, що успіх цієї діяльності залежить, великою мірою, від його активності й енергії, від довіри і підтримки його для свого Державного Центру. Праця останнього переходить перед очима всього нашого загалу.

ПРИЗНАЧЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ

Декретом з 12 січня 1954 року Президент Української Народної Республіки призначив Виконавчий Орган Української Національної Ради в такому складі:

Голова і Керівник Ресорту Закордонних Справ — д-р Степан ВИТВИЦЬКИЙ.

Заступник Голови і Керівник Ресорту Господарства — інж. Спиридон ДОВГАЛЬ.

Керівник Військового Ресорту — ген. Олександр УДОВИЧЕНКО.

Керівник Ресорту Внутрішніх Справ — інж. Василь ГРИГОРЕНКО.

Керівник Ресорту Преси й Інформації — ред. Микола ЛІВИЦЬКИЙ.

Керівник Ресорту Фінансів — д-р Микола ХРОБАК.

Члени Виконавчого Органу без Ресортів — ред. Михайло ВОСКОБІЙНИК і інж. Василь ДІБЕРТ.

Державний Секретар — д-р Олександр ЮРЧЕНКО.

ЧАС СКЛИКАННЯ ІІІ СЕСІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

З огляду на смерть Президента Української Народної Республіки Андрія ЛІВИЦЬКОГО та зв'язані з тим труднощі, Президія Української Національної Ради відклала термін скликання ІІІ Сесії Української Національної Ради на 6 березня 1954 року.

ПЕРЕД СМЕРТЮ ПРЕЗИДЕНТА

В днях 16 і 17 грудня м. р. відбулося спільне засідання Президії та Виконавчого Органу Української Національної Ради під головуванням інж. О. Бойдуника, що заступав недужого вик. обов'язки Голови УНР-ади І. П. Багряного. Прибулий з США заступник Голови ВО та Керманіч Ресорту Закордонних Справ д-р Ст. Витвицький виголосив широку доповідь про актуальні справи української зовнішньої і внутрішньої політики. Доповідь д-ра Витвицького доповнили інформаціями ред. М. Лівіцький та інж. С. Довгаль. По доповіді відбулася докладна дискусія, у висліді якої stwierджено, що розбіжності поміж окремими фракціями УНР-ади не мають глибоко принципового характеру.

(Закінчення з стор. 15-ої)

Представники політично організованого активу його, заступленого в екзильному парламента, мають кожнoчасно можливість її спостерігати й спрямовувати. В цьому особливість і сила Державного Центру Української Народної Республіки і його представничого тіла — Української Національної Ради.

Ми певні того, що свідоме ваги і завдань нашого Державного Центру, українське громадянство й надалі зміцнюватиме його базу. Це є запорукою нашої єдності й успіху діяльності нашого екзильного уряду, спрямованої на здійснення нашої національної мети — відновлення Української Самостійної Соборної Демократичної Держави.

Згідно з листом Президента про покликання д-ра Ст. Витвицького на головування у Виконавчому Органі, новий Голова ВО звернувся до пп. інж. Андрієвського й ген. Капустянського, членів фракції ОУН, з пропозицією повернутися до виконання своїх обов'язків, як членів ВО. Ця пропозиція відповідає бажанню Президента А. Лівіцького, який у своєму листі з дня 10 листопада ц. р. до голови фракції ОУН в УНР-аді, інж. О. Бойдуника, закликав згадану фракцію змінити своє рішення щодо відкликання пп. інж. Андрієвського та ген. Капустянського з Виконавчого Органу. На цей заклик фракція ОУН відповіла тоді відмовно.

По прибутті до Німеччини д-р Ст. Витвицький віддав насамперед Президента А. Лівіцького, що ще тоді перебував у шпиталі. В місці осідку Державного Центру д-р Ст. Витвицький взяв участь у кількох засіданнях ВО УНР-ади та в міжфракційних нарадах. Він відбув кількоразові особисті конференції з представниками всіх фракцій УНР-ади та відвідав багатьох чільних українських діячів, що перебувають у Німеччині.

ЗУСТРІЧІ Д-РА ВИТВИЦЬКОГО В ПАРИЖІ

У своїй дорозі з США до осідку Державного Центру в Мюнхені д-р Ст. Витвицький затримався в Парижі, пробувши там від 22 до 26 листопада м. р. В часі того свого побуту д-р Витвицький відбув зустріч з представниками громадянства, яке поінформував у своїй доповіді про свою діяльність в США та про актуальні питання української політики.

Після зустрічі д-ра Витвицького з головою вірменського Національного Комітету ген. Дро і головою грузинського Екзильного Уряду п. Гегечкорі відбулись 26 листопада збори представників політичних організацій, що входять у склад Паризького Бльоку. Після доповіді д-ра Витвицького відбулась дискусія про найближчі завдання Бльоку.

Між іншими політичними діячами відвідали теж д-ра Витвицького відомий польський публіцист Р. Брага і польський консул п. Парчевський.

ПОДОРОЖ ЧЛЕНА ВО УНР-АДИ МИКОЛИ ЛІВИЦЬКОГО ДО ПАРИЖУ

В днях 7, 8 і 9 грудня м. р. в Парижі перебував керівник Ресорту Преси та Інформації ВО УНР-ади ред. М. Лівіцький. Під час свого побуту в Парижі п. М. Лівіцький відбув нараду з Представництвом ВО на Францію в особах голови Представництва інж. С. Созонтова та ред. Р. Голіяна. Він мав побачення з різними українськими журналістами, обговорюючи з ними справу українських пересилань у системі Радіовисильні «Визволення». Разом із заступником директора Радіовисильні «Визволення» містером Діз та ред. Р. Голіяном п. М. Лівіцький відвідав оселю Українського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Сарсель під Парижем, де гостей прийняв проф. В. Кубійович та його співробітники.

Ред. М. Лівіцький бачився також з представниками грузинського (міністер Е. Гегечкорі й інші) та вірменського національних центрів і мав нагоду обговорити з ними низку актуальних питань, що стосуються спільної акції т. зв. Паризького Бльоку.

Занедбана справа

Якщо б оцінювати українську національну справу за досить галасливою діяльністю нашої еміграції, то на перший погляд здавалося б, що все гаразд. Маємо на еміграції масу всяких організацій, високі школи, дві академії наук, масу науковців, політиків, маємо скромний екзильний уряд, та ще крім нього галасливе представництво другого ніби «краєвого уряду», що буцім то «урядує» десть у Львові, словом, є у нас усього багато.

Здавалося б, що така доскодало організована еміграція здобула собі в широкому вільному світі сформованих прихильників, для яких проблема незалежної української державности є вже незаперечною. Таке враження має кожний, хто поза українським еміграційним гетто не бачить чужого світу.

Тимчасом домінуюча світова opinio знає тільки Росію, а нас, українців, як її «невід'ємну» складову частину, тобто як приналежних до російського народу. Напр. Двайт Айзенгавер, президент наймогутнішої світової потуги — США, у своєму монументальному творі «Crusade in Europe» каже, що «росіяни великодушні» і дуже подібні до американського наро-

ду в своєму історичному минулому — дослівно: «обидва народи були вільні від плями колоніального насильницького імперіялізму»!

Щоб зрозуміти ментальність сучасного інтелігентного чужинця в питанні російської імперіяльної проблематики, вистачить навести дрібний приклад, що недавно мав місце в Швейцарії.

Питає мене знайомий швайцарець-інтелігент, якої я національності. Відповідаю, що я українець. На це одержую пояснення: «значить, ви рус!» — «Ніякий росіянин, а українець, тобто приналежний до зовсім окремої української нації, що має свою власну давню культуру, мову, письменство та історію, зовсім незалежну від російсько-московського народу.»

Але мій швайцарський приятель заперечує далше і навіть дещо обурюється, що я його вважаю за малоосвічену людину, мовляв, він не тільки вчився світової історії, зокрема історії сходу Європи в школі, але крім того ще читав сам велику історичну літературу про Росію та її різні племена. В своїй горячій дискусії він переходить до наступу і запитує мене, чи я читав велику 4-томову історію Росії в німецькій мові одного з найбільших наукових авторитетів Швейцарії — проф. Валентина Гітермана, (к. емігранта з Росії з 1905 р.). Власне в тій історії є стверджено, що ніякої України не було й нема і що українське плем'я — це росіяни. Аж щойно тоді зм'як мій співбесідник, коли переконався, що й я читав ту «славну» історію Гітермана та почув від мене критичні зауваги, що автор безкритично й насліпо повторив старі російсько-царські історичні фальшивки — «А коли так, то чому українці не дають до наших бібліотек своєї правдивої історичної літератури?» — слідував слухний запит швайцарця.

Було б несправедливим обвинувачувати президента Айзенгавера, того чи іншого швайцарця, француза, німця, англійця і т. д. в упередженому русофільстві, або в українофобстві. Інформації про Росію вони черпають із давніх і найновіших підручників та літератури в своїх мовах, написаних з джерел, зручно спрєпарованих столітньою імперіялістичною російською пропагандою.

Всі світові бібліотеки по всіх культурних осередках вільного світу заповнені майже виключно російсько-імперіялістичною історичною літературою. А організоване українство, нажаль, досі не спромоглося систематично постачати чужинні книгозбірні виданнями в чужих мовах, що правдиво насвітлювали б історію України та загарбництво російської імперії.

Ось хочби зайти до першої-липшої бібліотеки в Швейцарії, напр. в Цюриху. Там знайдете пробольшевицьку й протиукраїнську інформацію. І нема підстав підозрівати управи бібліотек, що вони чомусь наставлені проти України. Ні, вони вкладають до своїх книгозбірень усе те, що їм присилають. А вже годі від них вимагати, щоб вони самі вишукували матеріяли й інформації про якусь незнану їм поневолену націю!

Некраще стоїть справа з другим дуже важним джерелом знання та інформації — це енциклопедії — світові й льокальні. В них здебільшого — коли й знайдете якусь згадку про Україну, то найчастіше перекручену й насвітлену скрізь шкло, зафарблене традиційним російським імперіялізмом.

Цей стан ігнорації України, а в зв'язку з тим і байдужості культурного світу до визвольних зма-

ВІДПОВІДЬ НА КАМΠΑНІЮ «ОПОЗИЦІЇ»

З усіх країн, де перебувають українські емігранти, приходять вістки про переможну відсіч, що її дають прихильники УНРади на вічах і зборах у відповідь на непереставні напади на Державний Центр прибічників ОУНР та ЗП УГВР. Ці безпідставні напади ще більш злітували табір УНРади та спричинилися до того, що чимраз більше «неутраляних» або й навіть колишніх прихильників «опозиції» стають на позиції підтримки Державного Центру УНР. Про це свідчать численні листи, які щодня надходять до Виконавчого Органу УНРади.

Не зменшилася також і матеріальна жертвенність на потреби Визвольної Акції Української Національної Ради. От кілька прикладів:

Пан Сергій Сухотеплий в Австралії, що в 1951 р. підписався на 20 доларів Позички Визволення України, тепер вписався ще на 100 доларів, роблячи це, як він заявляє, «на знак признання за те, що УНРада розбила КЦАБ».

Пан Михайло Сенчак в Австралії що тяжко працює на цукрових плантаціях, начитавшись «опозиційної» преси, обвинувачував УНРаду в тім, що вона «продала Галичину полякам, а решту України — росіянам». Одержавши відповідні висвітлення, п. Сенчак переслав 100 доларів на Позичку Визволення України.

Товариство «Українська Просвіта» у Форт-Віліамс призначила на працю УНРади в жовтні ц. р. 500 доларів.

В жовтні ц. р. ВО УНРади одержав 183,50 доларів від Українського Робітничого Союзу, як асигнування Виконавчого Комітету Союзу (100 дол.) та пожертви його членів.

Повідомлення про збільшення пожертв на Визвольну Боротьбу під проводом УНРади надходять з різних країн, а зокрема з різних місцевостей Німеччини, де обурені непереставною кампанією ОУНР й ЗП УГВР незаможні українські залишенці спішають виявити свою вірність національно-державним прапорам Української Народньої Республіки.

Скажім правду отверто і ясно

(До справи нашої консолідації)

Українська преса на скитальщині раз у раз порушує справу консолідації та закликає до неї. Цій справі присвятив свою увагу п. П. К. у «Вістях» ч. 27 за листопад 1953 р.

Здавалося б, що справа ясна, потребу об'єднання всієї нашої еміграції ніхто не оспорує, бо всі розуміють, що і ми самі, і світ чекають та потребують її, якщо наша визвольна боротьба має знайти у світі прихильний позитивний відгук. Іде тут, на скитальщині, про пропаганду української самостійної державної думки, а не про захоплення влади, про реалізацію певних суспільних чи партійних програм.

(Закінчення з стор. 17-ої)

гань українського народу — буде так довго тривати, доки українська еміграція не збудиться зі сну своєї безчинності і не візьметься до рішучої і негайної активізації занедбаної справи! Це історичне завдання може й мусить виконати тільки еміграція, бо покищо не маємо своєї держави, що могла б це робити

Обов'язок переведення в життя цього пекучого завдання повинні б, на нашу думку, взяти на себе дві наші наукові інституції: ВУАН і НТШ, створивши спільний Науковий Комітет Інформації, до якого треба б для співпраці притягнути всі живі наукові сили української еміграції — в першу чергу істориків-українознавців. Завданням цього Комітету було б вибрати відповідну існуючу українську історичну літературу в чужих мовах та систематично й планоно розділювати її по університетських і більших прилюдних бібліотеках кожної країни. Очевидно, на добір цієї інформаційної літератури треба б звернути велику увагу, бо ненаукова, або партійницько-однобічна література може тільки справі пошкодити.

Здаємо собі справу про бідність українознавчої літератури в чужих мовах. Зчасом прийдеться вжити заходів для видавання нових спеціальних наукових праць. Напр., було б дуже на місці, як би хтось з кваліфікованих українських істориків написав бодай коротку правдиву історію Росії в чужих мовах. — Це все в наших умовах не легка справа, але наша поневолена батьківщина вимагає від української еміграції виконати це завдання.

Щодо параліжування невірних інформацій про Україну різних енциклопедій, то згаданий Науковий Комітет Інформації міг би зовсім легко справитися з цим завданням. Він подавав би авторам і видавництвам, або, коли автори вже не живуть, то тільки видавництвам енциклопедій свої критичні зауваги та рівночасно короткий правдивий зміст спростованого матеріалу — з рівночасним поданням відповідних наукових джерел — і те все від імени Української Академії Наук. Ці заходи напевно причинилися б до усунення закорієного русотіяства в західному світі.

Очевидно, ця праця є складна та вимагатиме значних коштів. Коли тільки наші наукові установи візьмуться за цю переважну справу, ми віримо, що українська патріотична еміграція всіма силами її підтримає!

На це прийде час і це будуть робити наші політичні партії дома. Чому немає у нас консолідації, чому ще так далеко до неї? По моему, і це треба собі сказати отверто і ясно, у нас на скитальщині є певні групи, які думають, що тільки вони мають право репрезентувати українську визвольну боротьбу і що тільки їм має і мусить належати влада в українській державі.

Це у них найважливіше і до цього йдуть вони всіми засобами, дотримуючись тези, що всі засоби, моральні чи неморальні, добрі, коли вони ведуть до мети, до захоплення влади.

Тому й безпardonні напади на своїх політичних противників, яких трактують як державних ворогів, що їх треба знищити, унещкідливити, а щоб цього легше досягти, приписується їм всякі ухили, національні гріхи. До цього й фальшується факти та сама історія нашої визвольної боротьби, зриваючи навіть із самими основними державними актами Центральної Ради та Трудового Конгресу.

Робиться це не оглядаючись на правду, не придержуючись моралі, не признаючи крім себе нікого й нічого. Очевидно, що такий неджельтменський підхід, не може створити у нас т. зв. «Burgfrieden», бо до цього потрібні чесність і добра воля у всіх партнерів.

Тому й немає консолідації, бо хитрунством, ставленням других перед доконані факти, до ніякого зговорення і об'єднання довести не можна.

Хто за всяку ціну йде до захоплення влади, хто знає тільки себе і кому потрібна диктатура, той консолідації не потребує.

Ніде правди діти, що у нас є політичний двоподіл: одні стоять на ґрунті державних актів Української Народньої Республіки, яка була виявом законної волі вільного українського народу у часі нашої національної революції, а другі цю волю та її акти заперечують, бо самі хотять всім українцям накинати свою волю, свій диктат. Про волю народу не питають вони нині, і не будуть питати й у майбутньому. Такі поняття їм чужі і такої політики вони не знають і не хочуть знати. Це треба собі сказати ясно й отверто і до цього пристосувати нашу політику. Ми тут на скитальщині, як демократи, не маємо іншого засобу — як пропаганду нашого становища. Сили чи насилля супроти наших політичних противників не можемо вживати ні тут, на скитальщині, і не будемо цього як політичні діячі вживати дома.

Силу має і може проявляти тільки держава та її законна влада, уряд, але ніколи політичні партії, якщо не хочуть безпотрібно ризикувати громадянською війною, що молодій українській державі може тільки пошкодити. Світ, який нині не тільки цікавиться українською справою, але й вивчає її, не з наших пропагандивних заяв та меморіалів, але з самих джерел, із нашої преси, з нашої міжпартійної боротьби — не може захоплюватися і не матиме ніякого інтересу підтримувати нас, коли ми замість замирення у світі, принесемо йому ще одне вогнище конфліктів та хаосу на наших землях.

Не є ніякою таємницею, що не тільки державні, але й партійно-політичні архіви у світі мають укра-

їнські відділи, де точно скомплектовані картотеки наших політичних діячів, вирізки із нашої преси та публікації, і то в оригіналах та докладних перекладах. Чужинецькі політики вивчають для цього й українську мову. Допомогають їм у тому і наші національні вороги, але на це немає ради, і це справи не міняє.

Тому й сугестія п. П. К., що українську справу у соціалістів можуть заступати тільки українські соціалісти з доброю соціалістичною метрикою, а у Ватикані католики і т. д., — нам справи не поправить. Це й навіть недоцільне у теперішніх умовах. Що може нині чужому соціалістові сказати український соціаліст, коли йому покажуть заяви і вирізки з української преси, у яких паплюжиться і лається і демократію, і соціалізм, і їхніх діячів? Заперечити тих фактів український соціаліст не може, але й як їх виправдати? Тому краще хай пробують йти до демократів й соціалістів другі. Може ця зустріч їх зі світом покаже їм, як дивиться на них світ.

Ми, українські соціалісти, обріхувати наших товаришів, соціалістів чужих народів, не можемо. До такої дипломатії ми не надаємось. А заступати українських робітників і українську справу можемо на з'їздах профспілок, у соціалістичній пресі. І це ми робимо. Але до чужих соціалістичних міністрів, до провідників і політиків соціалістичних партій, як дипломати — хай їде хто інший, а не українські соціалісти. Так само і до Ватикану, краще щоб йшли наші брати православні, бо вони становлять переважачую більшість нашого населення. Ватикан добре розуміє політику і дипломатію і добре розуміє ціну обіцянок за одним замахом повернути всіх українців на католицизм, бо знає, що це не можливо і що дорога до цього ще далека та що реалізувати це не будуть саме ті, що такі оферти Ватиканові нині дають.

Політика, це оборона і боротьба за певні ідеї, цілі, але боротьба і чесний змаг, а не хитрунство чи ошуканство, як це дехто у нас думає. На ошуканстві ще ніхто не побудував ніякого підприємства, ніякої держави, бо брехня має завжди короткі ноги. На таких примітивних засобах не поведемо успішно політики й ми. Коли говорю про наш політичний двоподіл, то маю на думці Державний Центр УНР і тих, що його поборюють і негують.

Це не відноситься до тих груп, що заступлені в УНРаді. Тут може бути і опозиція, очевидно чесна, ідейна. Демократії без виміни думок, без опозиції нема і не може бути. Опозиція, це сумління і контроль демократії, гwarant, що демократія не потоне у багні. В демократії опозицію і тих, проти кого вони роблять цю опозицію, єднає почуття спільних ідей, цілей і спільна основа правопорядку, законності, конституції.

Це право опозиції критикувати, змагати до змін навіть конституції, але це не має і не може мати нічого спільного з руїною, з поваленням будівлі, з підмінованням ґрунту.

Коли б у нашому парламенті це робила опозиція, вона перестала б бути демократичною опозицією, а перейшла б на сторону її ворогів. Опозиція має свій глузд, свої закони, поза які в демократії не може вийти.

Опозиція не стоїть на перешкоді консолідації, вона її не заперечує.

„Про чорні діла Кремля“

“The Black deeds of the Kremlin. A white Book”, Toronto, 1953.

З нагоди 20-ліття голоду в Україні вийшла «Біла книга про чорні діла Кремля». Є це справді імпонуюча своїми розмірами книжка на 546 сторінок, в якій велика кількість наочних свідків розповідає про голод 1932—33 рр., про те, як вони його пережили, про братські могили у Вінниці та інших містах України, про Соловки, Печору та десятки подібних концентраційних таборів на Півночі. Це — коротко сказавши — книга про важку Голготу українського народу під російсько-большевицькою окупацією.

Хто автори книжки? Поруч імен, як І. Багрянний, С. Підгайний, проф І. Розгін, проф. М. Міщенко та ще кількох інших — це самі селяни й робітники (до 100 чоловік) ... Велика заслуга видавців і редакторів цієї «Білої книги» — це те, що вони дали можливість свідчити перед цілим світом про страхоття організованого червоною Москвою голоду в Україні та про рабські табори праці саме тим недовіряним та недомученим селянам і робітникам.

Книга робить потрясаюче враження як своїм змістом так і вдало підібраними оригінальними фотографіями персекуваних видатних осіб та репродукціями документів. На нашу думку особливо цінний розділ IV «Боротьба за незалежність України і ліквідація українських інтелектуалістів» (стор. 307—409). Тут уведено імена 192 українських письменників, критиків та вчених (список далеко неповний), що були персекувані через большевиків. З них було розстріляно 28 осіб, покінчили життя самогубством у в'язниці або й «на волі» — 9 осіб, зіслано в концтабори — 155, з яких вернулося тільки 27 осіб.

Завданням авторів було ознайомити світ з методами большевицького «правосуддя» та спричинитися таким чином до того, щоб вільний світ зрозумів, який це жорстокий ворог. Має очевидно також рачію і відомий американський вчений, проф Сімпсон (що написав передмову до цієї книги), коли каже, що «автори цієї книжки леліють надію, що вони якимсь способом зможуть причинитися до визволення своєї улюбленої України» ...

Книжку можна рекомендувати усім тим, що хотіли б студіювати відносини в СССР від безпосередніх свідків, що розповідають про свої переживання просто й щиро, без лукавства.

НАШІ ІНШОМОВНІ ВИДАННЯ

Перед тижнем вийшло перше (подвійне) число «Вістей» Українського Інформаційного Бюро в німецькій мові, а за кілька днів з друку вийде англійське видання. Німецьке число вийшло з портретом Покійного Президента А. Лівіцького, англійське так само буде збагачене портретом великого Небіжчика та, можливо, деякими кадрами з похоронів Пана Президента.

З М І С Т

	стор.
Президент Української Народньої Республіки (коротка біографія)	2
Заповіт Президента Андрія М. Лівницького	3
Похорон Президента УНР	4
Останні дні пана Президента	4
Промова д-ра С. Витвицького	8
Перебрання обов'язків Президента	9
Промова пана А. Кордзая	10
Вшановують пам'ять Президента УНР	10
Українська еміграція в цілому світі згадує Президента	11
Вислови співчуття	11
Комунікат Ради Представництва ВО в США	11
Конференція українських демократичних об'єднань у Канаді	12
Виконавчий Орган УНРади про Переяславську угоду	13
До сучасного моменту	14
З життя і діяльності Державного Центру УНР	16
Занедбана справа	17
Відповідь на кампанію опозиції	17
Скажім правду отверто і ясно	18
З нових книжок	19

АДРЕСИ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ ЗАКОРДОНОМ:

США	Mr. P. Krasnonis 779 Broadway, Ap. 123 New York, N. Y. USA	Венецуеля	Ing. Venedikt Vasiuk Aportado de Correo 2666 Caracas Venecuela
Канада	Mr. Kochan Wolodymyr 722 McIntyre Bldg. Winnipeg, Man. Canada	Іспанія	Sr. Andre Kishka Fernando el Santo 18. Madrid Spanien
Англія	Mr. M. Oparenko 5, Acklam Rd. London, W, 10 England	Італія	S. Dr. Fedorontschuk Via Nemorenea 100. 22 Roma Italia
Австралія	Mgr. Jaroslaw Lohyn PO Box 88, Rundle St. Adelaide S. Australia	Швеція	Mr. B. Kentzynskyj 6, Klubbocken Maelarshhoejden. Stockholm Sweden
Франція	Mr. Ing. Symon Sosontiw 5, rue Gasnier Guy, Paris XX. France	«Вісті» можна замовляти також у всіх Уповноважених окремих ресортів ВО УНРади та в поодиноких Товариствах Сприяння УНРаді.	
Бразилія	Sr. Nicolau S. Dniprovev Rua Casimiro de Abfeu, 362 S. Paulo — Brasil.	Ціна поодинокого числа 0,50 НМ, або рівновартість в чужих валютах.	
Аргентина	Red. E. Onatsky Av. Alem 431 p. 6, Dep. D. Buenos Aires Argentina	ВІСТІ Виходять раз на місяць. Редагує Колегія. Видає Українське Інформаційне Бюро. Адреса редакції і видавництва: München 25, Dänkhelstr. 4/0.	